

Про затвердження Державної цільової соціальної програми національно-патріотичного виховання на період до 2025 року та внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України

Постанова КМУ № 673 від 30.06.2021 року

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

№ 673 від 30 червня 2021 року

Про затвердження Державної цільової соціальної програми національно-патріотичного виховання на період до 2025 року та внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України

Кабінет Міністрів України постановляє:

1. Затвердити Державну цільову соціальну програму національно-патріотичного виховання на період до 2025 року (далі — Програма), що додається.
2. Внести до постанов Кабінету Міністрів України зміни, що додаються.
3. Міністерствам, іншим органам виконавчої влади подавати щороку до 1 лютого Міністерству молоді та спорту інформацію про стан виконання Програми для її узагальнення та подання до 10 березня Кабінетові Міністрів України та Міністерству економіки.
4. Міністерству фінансів передбачати під час складання проекту Державного бюджету України на відповідний рік кошти для виконання завдань та заходів Програми виходячи з можливостей державного бюджету.

Прем'єр-міністр України

Д. Шмигаль

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 30 червня 2021 р. № 673

**ДЕРЖАВНА ЦІЛЬОВА СОЦІАЛЬНА ПРОГРАМА
національно-патріотичного виховання на період до 2025 року**

Мета Програми

Метою Програми є удосконалення та розвиток цілісної загальнодержавної політики національно-патріотичного виховання шляхом формування та утвердження української громадянської ідентичності на основі єдиних суспільно-державних (національних) цінностей (самобутність, воля, соборність, гідність) і загальнолюдських цінностей, принципів любові і гордості за власну державу, її історію, мову, здобутки та досягнення у сфері культури, економіки, науки, спорту, дієве сприяння органам державної влади та органам місцевого самоврядування в захисті і охороні національної державності Українського народу, готовність до захисту державної незалежності і територіальної цілісності України, усвідомлення громадянського обов'язку із розвитку успішної країни та забезпечення власного благополуччя в ній.

Шляхи і способи розв'язання проблеми

Єдність та незалежність України мають ключове значення для безпеки і стабільності в Європі.

Для забезпечення майбутнього України як незалежної держави, недопущення подальшого розвитку збройних конфліктів і отримання переваг від поглиблення відносин з Європейським Союзом та НАТО необхідно діяти комплексно.

Розбудова ефективної та відповідальної управлінської вертикалі з громадською підтримкою модернізації країни є питанням національної безпеки. Результати звіту про проведене восени 2017 р. Лондонським Королівським інститутом міжнародних відносин Chatham House дослідження “Боротьба за Україну” свідчать про необхідність патріотичної та військової волі для побудови самостійної, незалежної держави.

Досягнення мети Програми може бути забезпечено кількома варіантами, що передбачають:

- перший — застосування традиційного механізму організації роботи у сфері національно-патріотичного виховання на основі діючої управлінської вертикалі: центральні органи виконавчої влади — місцеві держадміністрації — населення України. Проте така модель, як правило, майже цілком орієнтована на розв’язання проблем за рахунок бюджетних коштів, спрямована на дітей і молодь та обмежує можливості інших вікових категорій населення України, перешкоджає обміну досвідом та успішним практикам у сфері національно-патріотичного виховання між регіонами України, формує територіальні ідентичності, які примножують регіональні потреби, що суперечить державним та загальнонаціональним інтересам і вимогам часу;
- другий, оптимальний — забезпечення формування цілісної загальнодержавної політики національно-патріотичного виховання, в основі якої є поєднання управлінської вертикалі з інститутами громадянського суспільства, у тому числі через роботу дорадчого органу, який координує розвиток сфери національно-патріотичного виховання на міжвідомчому рівні, координаційних рад з питань національно-патріотичного виховання при місцевих держадміністраціях, центрів національно-патріотичного виховання з метою формування української громадянської ідентичності. Це забезпечить піднесення ролі громадянина в суспільно-політичному житті держави та становлення його як одного із ключових суб’єктів державної політики у сфері національно-патріотичного виховання; дієву співпрацю із залученням представників громадянського суспільства; активне залучення інституту сім’ї до національно-патріотичного виховання; утвердження суспільно-державних (національних) цінностей (самобутність, воля, соборність, гідність); фінансування заходів з виконання Програми за рахунок державного, місцевих бюджетів та інших не заборонених законодавством джерел; створення умов для розвитку громадсько-патріотичного, військово-патріотичного, духовно-морального виховання, науково-теоретичних і методичних засад національно-патріотичного виховання; підвищення можливостей для обміну досвідом та успішними практиками у сфері національно-патріотичного виховання між регіонами України та країнами євроатлантичного простору.

Оптимальний варіант розв’язання проблеми ґрунтується на основі принципів відкритості, рівності можливостей, реалістичності Програми, дієвому та відповідальному підході до здійснення її заходів, а також безпосереднього залучення населення України до її виконання незалежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, віку, інвалідності, етнічного та соціального походження, громадянства, сімейного та майнового стану, місця проживання, мовних або інших ознак.

З метою раціонального використання ресурсів Програма передбачає концентрацію зусиль на таких пріоритетних завданнях:

- формування української громадянської ідентичності — здійснення заходів, спрямованих на впровадження та утвердження суспільно-державних (національних) цінностей, розвиток громадянської ідентичності населення України;
- військово-патріотичне виховання — здійснення заходів, спрямованих на формування у громадян готовності до захисту України, громадського сприяння безпеці та обороні України та підвищення престижу військової і спеціальної державної служби;
- формування науково-методологічних і методичних засад національно-патріотичного виховання — здійснення заходів, спрямованих на розвиток цілісної загальнодержавної політики національно-патріотичного виховання;
- підтримка та співпраця органів державної влади та органів місцевого самоврядування з інститутами громадянського суспільства щодо національно-патріотичного виховання.

Виконання пріоритетних завдань, визначених цією Програмою, здійснюється шляхом:

формування української громадянської ідентичності:

- підвищення ролі української мови як національної цінності;
- проведення інформаційно-просвітницької роботи з метою донесення до населення України, закордонних українців змісту (суті) українських суспільно-державних (національних) цінностей;
- подолання постколоніальних та посттоталітарних деструктивних наслідків у свідомості населення України;
- популяризації та збереження культурної спадщини та культурних цінностей України;
- сприяння утвердженню сімейних цінностей та активного залучення сім'ї до процесу національно-патріотичного виховання;
- подолання мовно-культурної меншовартості українців;
- сприяння формуванню антикорупційної, політичної, правової, моральної та етичної форми суспільної свідомості;
- запобігання проявам ксенофобії, українофобії, расової та етнічної нетерпимості в засобах масової інформації, інтернет-ресурсах, творах культури і мистецтва;
- запобігання та профілактика негативних проявів поведінки, злочинності, наркоманії, алкоголізму серед дітей та молоді шляхом залучення дітей і молоді до участі в заходах і проектах з національно-патріотичного виховання;
- забезпечення проведення заходів національно-патріотичного спрямування, в тому числі приурочених до державних свят;
- залучення учасників та ветеранів антитерористичної операції та операції Об'єднаних сил до сфери національно-патріотичного виховання;
- залучення населення тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях, Автономної Республіки Крим та м. Севастополя, а також внутрішньо переміщених осіб до участі в заходах і проектах з національно-патріотичного виховання;
- підвищення рівня знань про видатних осіб українського державотворення, борців за незалежність України;
- поглиблення співпраці з представниками закордонних українців у сфері національно-патріотичного виховання, зокрема щодо збереження і популяризації української мови, культури, а також формування національної ідентичності;

- підвищення активної участі громадян в освітянській, науковій, управлінській діяльності через призму державотворення та піднесення престижу України на світовому рівні;
- залучення до системи національно-патріотичного виховання неформальних рухів молоді, зокрема футбольних вболівальників;
- сприяння інформуванню про обов'язки і права громадянина для підвищення правової культури українського суспільства;
- популяризації та збереження національного аудіовізуального продукту (національні фільми, кінохроніка, телепередачі, музичне відео тощо) національно-патріотичного, морально-духовного та науково-освітянського тематичного спрямування в Україні та світі;

військово-патріотичне виховання:

- формування оборонної свідомості (готовність громадянина до захисту України) населення України;
- популяризації і підвищення престижу військової та спеціальної державної служби;
- розвитку військово-прикладного і службово-прикладного спорту, військової науково-технічної творчості та інновацій;
- формування розуміння і підтримки населенням України державної політики у сфері євроатлантичної інтеграції та практичних кроків щодо зближення з НАТО, зберігаючи в основі українські національні цінності;
- збільшення чисельності громадян (зокрема молоді), готових до виконання обов'язку із захисту незалежності та територіальної цілісності України, та набуття ними необхідних компетенцій із початкової військової підготовки;
- активного залучення громадян (зокрема молоді) до громадського сприяння безпеці та обороні України та набуття необхідних компетентностей у сфері безпеки і оборони;
- вшанування захисників України, які полягли в боротьбі за захист незалежності та територіальної цілісності України;
- формування шанобливого ставлення до героїв боротьби Українського народу за здобуття незалежності України;
- сприяння створенню та реалізації нової системи військово-патріотичного виховання та громадського сприяння безпеці та обороні України;

формування науково-методологічних і методичних засад національно-патріотичного виховання:

- розроблення за участю наукових установ та представників інститутів громадянського суспільства методики, спрямованої на об'єднання суспільства навколо української державності та її майбутнього;
- розроблення та впровадження стандартів, показників та критеріїв ефективності національно-патріотичного виховання;
- підвищення рівня компетентностей осіб, які працюють у сфері національно-патріотичного виховання або долучаються до реалізації державної політики в зазначеній сфері;
- впровадження системи підготовки та мотиваційних факторів для громадських активістів, які займаються питаннями національно-патріотичного виховання дітей та молоді;

- розроблення рекомендацій щодо роботи центрів національно-патріотичного спрямування та інших організацій, що реалізують проекти (заходи) з національно-патріотичного виховання;
- включення проблематики національно-патріотичного виховання до дослідницьких програм та планів наукових установ і закладів освіти;
- сприяння розробленню та виконанню планів дій та програм з національно-патріотичного виховання органами державної влади та органами місцевого самоврядування разом з інститутами громадянського суспільства згідно з пріоритетними завданнями, визначеними цією Програмою;
- проведення моніторингу діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування, інститутів громадянського суспільства у сфері національно-патріотичного виховання;

підтримка та співпраця органів державної влади та органів місцевого самоврядування з інститутами громадянського суспільства щодо національно-патріотичного виховання:

- підтримки та інформування населення України про діяльність українських молодіжних громадських об'єднань, що заборонялися і переслідувалися окупаційними та радянським режимом, у тому числі українського пластового руху (Пласт) та скаутського руху, Спілки української молоді, що збереглися в закордонних українців та відновили свою діяльність в Україні із здобуттям незалежності;
- залучення громадян із сформованою національною (громадянською) ідентичністю до діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування;
- організації та проведення конкурсів з визначення проектів національно-патріотичного виховання, розроблених інститутами громадянського суспільства, для реалізації яких надається фінансова підтримка;
- сприяння утворенню центрів національно-патріотичного виховання на базі діючої мережі закладів, у тому числі шляхом їх реорганізації, перепрофілювання з урахуванням потреб та фінансових можливостей регіонів;
- координації діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування, закладів освіти, культури, інститутів громадянського суспільства, молодіжних центрів, центрів національно-патріотичного виховання;
- розвитку напряму національно-патріотичного виховання у молодіжних центрах та закладах культури;
- заснування на конкурсній основі премій для громадських активістів, які зробили вагомий внесок в утвердження громадянської ідентичності серед населення України на основі національних цінностей.

Виконання Програми передбачає здійснення комплексу експертно-аналітичних, організаційних і підсумкових оціночних заходів із застосуванням принципу забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.

Організаційне забезпечення міжвідомчої співпраці щодо реалізації державної політики у сфері національно-патріотичного виховання здійснює Мінмолодьспорт.

Прогнозні обсяги та джерела фінансування Програми наведені у [додатку 1](#).

Завдання і заходи

Завдання і заходи з виконання Програми, спрямовані на розв'язання проблем та досягнення мети Програми, наведені у [додатку 2](#).

Очікувані результати, ефективність Програми

Виконання Програми дасть змогу:

- сформуванати цілісну загальнодержавну політику національно-патріотичного виховання в Україні;
- збільшувати щороку на 0,5 відсотка рівень охоплення населення України заходами (проектами), які формують українську громадянську ідентичність на основі суспільно-державних (національних) цінностей (самобутність, воля, соборність, гідність);
- збільшувати щороку на 0,2 відсотка рівень охоплення молоді заходами (проектами), що спрямовані на збільшення чисельності молоді, готової до виконання обов'язку із захисту незалежності та територіальної цілісності України;
- збільшити чисельність населення України, охопленого проектами національно-патріотичного виховання, розробленими інститутами громадянського суспільства, для реалізації яких надається фінансова підтримка;
- провадити активну діяльність українських молодіжних громадських об'єднань, що заборонялися і переслідувалися окупаційними та радянським режимом, у тому числі українського пластового руху (Пласт) та скаутського руху, Спілки української молоді, що збереглися в закордонних українців та відновили свою діяльність в Україні із здобуттям незалежності;
- збільшити кількість осіб, що пройшли навчання з підготовки активістів, які займаються питаннями національно-патріотичного виховання дітей та молоді;
- забезпечити функціонування центрів національно-патріотичного виховання;
- створити моніторингову систему для визначення соціальної ефективності національно-патріотичного виховання.

Оцінка стану виконання Програми проводиться Мінмолодьспортом разом з науковими установами.

У разі потреби здійснюється перегляд запланованої діяльності, пошук та впровадження більш ефективних способів розв'язання проблеми.

Очікувані результати виконання Програми наведено у [додатку 3](#).

Обсяги та джерела фінансування

Видатки на виконання Програми здійснюються за рахунок коштів державного і місцевих бюджетів та інших не заборонених законодавством джерел.

Орієнтовний обсяг фінансування Програми становить 324 216,1 тис. гривень, у тому числі 122 406,5 тис. гривень — за рахунок коштів державного бюджету, 189 042,13 тис. гривень — за рахунок місцевих бюджетів, 12 767,47 тис. гривень — за рахунок інших джерел.

Обсяг видатків, необхідних для виконання Програми, визначається щороку з урахуванням можливостей державного і місцевих бюджетів під час формування їх показників.

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 30 червня 2021 р. № 673

ЗМІНИ, що вносяться до постанов Кабінету Міністрів України

1. У Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення заходів державної політики з питань молоді та державної підтримки молодіжних та дитячих громадських організацій, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 22 лютого 2012 р. № 116 (Офіційний вісник України, 2012 р., № 15, ст. 542; 2016 р., № 21, ст. 828; 2018 р., № 23, ст. 783; 2020 р., № 64, ст. 2079):

1) абзац перший підпункту 3 пункту 3 викласти в такій редакції:

“3) виконання Державної цільової соціальної програми національно-патріотичного виховання на період до 2025 року, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 30 червня 2021 р. № 673, зокрема:”;

2) в абзаці третьому пункту 5 слова і цифри “Стратегією національно-патріотичного виховання, затвердженою Указом Президента України від 18 травня 2019 р. № 286” замінити словами і цифрами “Державною цільовою соціальною програмою національно-патріотичного виховання на період до 2025 року, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 30 червня 2021 р. № 673”.

2. У пункті 16 додатка до постанови Кабінету Міністрів України від 11 жовтня 2016 р. № 710 “Про ефективне використання бюджетних коштів” (Офіційний вісник України, 2016 р., № 83, ст. 2739; 2018 р., № 23, ст. 783; 2020 р., № 55, ст. 1725; 2021 р., № 5, ст. 267) слова і цифри “згідно з планом дій щодо реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2017—2020 роки, затвердженим розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 жовтня 2017 р. № 743” замінити словами і цифрами “згідно з планом дій щодо реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання на 2020—2025 роки, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 9 жовтня 2020 р. № 932 (Офіційний вісник України, 2020 р., № 84, ст. 2699)”.

документи КМУ